

Algemene beschouwingen begroting 2024

Voorzitter, voor ons ligt de begroting voor 2024

De rijksoverheid heeft alle gemeenten vanaf de jaren 26 gigantisch gekort op de bijdrage uit het gemeentefonds. Het maken van een sluitende meerjarenbegroting is voor gemeenten niet realistisch. Het college heeft er dan ook goed aan gedaan om het VNG- begrotingsadvies op te volgen om de jaren 24 en 25 sluitend te maken en daarna de lasten in kaart te brengen.

Ons college heeft ondanks dat een optimaal resultaat neergelegd in deze begroting wat tevens voldoet aan het coalitieprogramma. We willen het college en het ambtelijk apparaat hiervoor bedanken. Voor onze burgers heeft u net als voorgaande jaren weer een mooie infographic gemaakt met daarin in begrijpelijke taal de inkomsten en uitgaven van onze gemeente.

Alles wordt duurder ook de belastingen voor onze burgers. De grootste stijgingen worden veroorzaakt door investeringen in onze riolen die noodzakelijk zijn vanwege een veranderend klimaat en door de afvalverwerkingskosten. Wij doen vanavond een speciale oproep aan onze burgers om het afval nog beter te gaan scheiden wat zal bijdragen aan minder restafval en dus minder verwerkingskosten. **Aan het college vragen wij een toezegging om dit meer onder de aandacht te brengen bij onze burgers.**

Het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing en de leges zijn mogelijke oplossingsrichtingen om vanaf het jaar 2026 een sluitende begroting te krijgen. **Kunt u dit voor ons nader uitwerken en in kaart brengen en dit tijdig voor de kadernota voorleggen met daarbij ook een vergelijkend overzicht met omliggende gemeenten?**

Voor valpreventie krijgt Beekdaelen vanuit de specifieke uitkeringen zogenaamde (SPUK) gelden. In het plan van aanpak van Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gaat u vanaf 2024, zorgen voor een integrale aanpak hiervan. Ook in het sportakkoord zijn mogelijkheden voor valpreventie. **Kan de wethouder toelichten in hoeverre deze gelden voor lokale initiatieven, bv. cursussen in verenigingsverband, kunnen worden ingezet voor valpreventie?**

Onze gemeente is rijk aan vele culturele verenigingen en activiteiten. De komende jaren moeten we blijven inzetten op de uitvoering van het programma Kunst en Cultuur en het rijke culturele leven blijven stimuleren. In navolging van een sportakkoord zou er ook een cultuurakkoord moeten komen in samenspraak met culturele partners. **Graag hadden wij een toezegging van de wethouder om dit verder uit te werken?**

Op grond van de vergrijzing en personeelstekort zal onze toekomstige gezondheidszorg een groter beroep moeten doen op mantelzorg. Beekdaelen heeft een goed mantelzorgbeleid echter deze wordt zwaarder en een goede ondersteuning is een must. Mantelzorg online kan daar wat aan toevoegen omdat de mantelzorger daarmee inzicht krijgt in zijn belastbaarheid, zijn grenzen, praktische tips en informatie over welke hulp er in de buurt beschikbaar is. **We hadden graag een toezegging van de wethouder dat hij zal onderzoeken in hoeverre mantelzorg online een toegevoegde waarde kan hebben?**

De onderhoudstoestand van de stoepen in onze kernen zijn door de aanleg van snel internet verslechterd. Het terugleggen van de bestrating is dramatisch en is niet met de juiste verdichting gebeurd. Hier en daar worden wel wat scheve stoeptegels hersteld, echter de aangerichte schade is groot. Zodra het gaat vriezen komen de stoepen omhoog en zijn de problemen niet te overzien. **Op welke wijze heeft u hierop toegezien en hoe gaat u de te verwachte herstelkosten bij de veroorzaker neerleggen?**

Inzake het onderhoud van ons openbaar groen moeten we constateren dat de nieuwe aanpak niet goed functioneert. De ingehuurde bedrijven zouden de ogen en de oren moeten zijn voor de gemeente, echter in de praktijk komt hier weinig van terecht. Bovendien constateren we dat een aantal bedrijven de gewenste kwaliteit niet kan leveren. Een beter toezicht zou wenselijk zijn maar is onbegonnen werk. Elk jaar verslechtert ons groen verder en dat vraagt ons inziens om een andere kijk op de inhuur van bedrijven. **Wat gaat u hieraan doen en waarom is in deze begroting geen structureel bedrag opgenomen om versleten plantvakken opnieuw in te richten of om te vormen?**

Inzake de energietransitie hebben we als Beekdaelen de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. We kiezen daarbij vooralsnog niet voor het plaatsen van windmolens. Onlangs heeft de Rijksoverheid het realiseren van grote zonnepanelenparken aan banden gelegd. Het leggen van zonnepanelen op daken wordt door de Rijksoverheid steeds minder rendabel gemaakt. Hoewel we moeten blijven inzetten om minder stroom te gebruiken wordt het erg moeilijk om zo onze ambities te halen. Het is daarnaast van essentieel belang dat we ook inzetten op andere bronnen van energie die niet rechtstreeks komen uit wind en of zon. De wethouder is serieus aan de slag om de ambities waar te maken waarvoor onze complimenten. De vernieuwingsgroep is van mening dat door o.a. deze landelijke maatregelen onze ambities moeilijk bereikt kunnen worden. **Hoe kijkt het college nu naar het behalen van de ambities?**

Inzake het Masterplan Schinveld komt er een goed beheersingsproces waarin de deelprojecten in de juiste volgorde worden opgepakt zodat wij als raad onze controlerende rol hierop kunnen uitvoeren. Er is nu alleen naar de infrastructuur gekeken en er zijn nog geen financiën voor een nieuwe gemeenschapsaccommodatie opgenomen. De vele culturele verenigingen die actief zijn in Schinveld verdienen dit. We dagen het college uit om in de komende kadernota een financiële dekking hiervoor op te nemen.

Inzake de nieuwbouw van ons gemeentehuis is in het raadsvoorstel indertijd en ook in de daarop volgende raadsinformatiebrief telkens vermeld dat we rekening moeten houden met rentekosten die niet te voorzien zijn. Ook wij zijn geschrokken van het feit dat het hier om een structureel bedrag gaat van € 390.000. Het college heeft onlangs de opdracht gekregen om een pas op de plaats te maken met de voorbereidingen. De stand van zaken wordt op 30 november terug gekoppeld in de raads werkgroep huisvesting. De Vernieuwingsgroep is en blijft van mening dat niets doen en de huidige 2 locaties openhouden geen optie is. Maar laten we hier vanavond nu nog geen onomkoopbare besluiten over nemen.

Het is goed om te lezen dat er nu eindelijk 12 tijdelijke huurwoningen geplaatst gaan worden op de hoek achter den hof - Hommerter Allee te Amstenrade. In 2017 is door de raad in de kadernota de eerste aanzet hiervoor gegeven en na een uitgebreid locatie onderzoek is € 240.000 ter beschikking gesteld. **Onze vraag is wanneer de oplevering van deze verplaatsbare woningen gepland is?**

Inzake het Meerjarig Onderhoudsplan Gebouwen duurzaamheid vraagt u jaarlijks 1 miljoen euro om zo een duurzame gemeente te worden en onze gebouwen voorraad te verduurzamen. In deze betekent investeren ook genereren en daar vinden we niks van terug. **Kunt u ons toelichten welke besparingen hier tegenover staan?**

Nu de basisschool voor het Middengebied in Merkelbeek komt, vragen we aandacht voor de school thuisroutes met name voor de fietsers uit Jabeek en Bingelrade. Tussen Bingelrade en Merkelbeek is onlangs een rode suggestie strook op het asfalt gerealiseerd echter in de praktijk is dit niet veilig voor fietsers omdat de weg veel bochten kent. Daarnaast heeft u onlangs in de

Geerstraat in Bingelrade verkeersremmers aangelegd en wel zodanig dat de fietsers in feite de remmers zijn wat niet de bedoeling kan zijn. **De VG had graag een toezegging dat u de problematiek opnieuw bekijkt en met adequate veiligheidsmaatregelen komt?**

Elk jaar wordt het aantal bladerbakken verminderd. Samen maken we Beekdaelen en veel mensen ruimen samen met de gemeente de bladeren op. De gemeente vermindert elk jaar zonder overleg met haar burgers de bladerbakken. Gevolg is dat steeds meer mensen stoppen met het opruimen van de bladeren. **Is het mogelijk om in de toekomst in overleg met onze burgers daar waar nodig het aantal bladerbakken uit te breiden?**

De afgelopen jaren zijn er vele waterbuffers en of infrastructurele projecten voor wateroverlast gerealiseerd al dan niet samen met het waterschap. **Wij hadden graag een toezegging van de wethouder dat er een evaluatie komt waarbij de eventuele leerpunten worden gebruikt bij de aanleg van nieuwe buffers?**

Tot zover in eerste instantie.